
Frivilliga ITPK ITPK-P PPAK ITPK-S ITPK-Tele

Försäkringsvillkor 2018:1

Villkoren gäller från och med 25 maj 2018.

Dessa villkor gäller även för försäkringsavtal som ingåtts såväl före som efter detta datum.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	3
1. Följande försäkringsmoment kan ingå	3
2. Behörighet att teckna försäkring i Handelsbanken Liv	3
3. Tidpunkt då Bolagets ansvar för försäkringen inträder	3
4. Upphörande av avtal.....	3
5. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal	3
6. Hälsoprövning	4
7. Premie och premiebetalning.....	4
8. Förvaltning av försäkringskapitalet.....	4
9. Villkorad återbäring	5
10. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskilt försäkringsmoment	6
11. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse.....	6
12. Återköp.....	6
13. Flytt av försäkringskapital.....	6
14. Begränsningar i enskilda försäkringsmoments giltighet.....	7
15. Avgifter	7
16. Åtgärder för utbetalning	7
17. Tidpunkt och sätt för utbetalning	7
18. Räntebestämmelser vid utbetalning.....	8
19. Förmånstagare	8
20. Avkastningsskatt	9
21. Preskription	9
22. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden	9
23. Ansvarsbegränsning	9
24. Information till den försäkrade.....	9
25. Behandling av personuppgifter	9
26. Skaderegistrering.....	10
Produktvillkor.....	11
Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta.....	11
Ålderspension – förvaltning i fonder.....	12
Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta	13
Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder	14
Ordförklaringar.....	17
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	18

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag med organisationsnummer 516401-8284 och med säte i Stockholm – nedan kallat Bolaget.

Dessa villkor gäller för de försäkringsåtaganden Bolaget tillhandahåller i form av:

ITPK inom SPPs Frivilliga ITP, i fortsättningen benämnt Frivillig ITPK. Valcentralen är valcentral och SPP är försäkringsgivare för huvudförmånerna.

ITPK-P, för anställda i Posten för tiden fram till och med den 30 juni 2010. Avtalet bygger på en överenskommelse mellan Posten och berörda fackliga organisationer. Valcentral är Valcentralen. För pension intjänad från och med den 1 juli 2010 är Collectum valcentral och ITPK-P ingår från och med samma tidpunkt i så kallad Kollektivavtalad ITPK och ingår i Handelsbanken Livs försäkringsvillkor Fondförsäkring för ITP och Livsarbetsvidspremier.

PPAK bygger på en pensionsöverenskommelse för svenska flygpiloter som omfattas av kollektivavtalet mellan SAS och Svensk Pilotförening. Valcentralen är valcentral.

ITPK-S bygger på en överenskommelse mellan Allmänna Arbetsgivareförbundet och Svenska Industritjänstemannaförbundet, Sveriges Civilingenjörskörbundet respektive SF. Valcentral är Valcentralen.

ITPK-Tele gäller för anställda hos arbetsgivare som tecknat försäkringsavtal mellan Statens tjänstepensionsverk (SPV) och Skandia.

Med ITPK avses i det följande Frivillig ITPK, PPAK, ITPK-S, ITPK-P och ITPK-Tele om inget särskilt anges. Med ”valcentral” avses i det följande Valcentralen eller Collectum.

Avtal om enskilt försäkringsmoment grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren eller den försäkrade skriftligen lämnat Bolaget eller den valcentral som administrerar dennes val. Om någon uppgift är oriktig eller ofullständig, gäller bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal. Bolaget har rätt att på sådan grund säga upp enskilt försäkringsavtal.

Frivillig ITPK, ITPK-P, PPAK, ITPK-S och ITPK- Tele är tjänstepensionsförsäkringar enligt Försäkringsrörelselagens definition.

Utöver dessa villkor gäller vidare lagen om försäkringsavtal eller allmän svensk lag i övrigt.

1. Följande försäkringsmoment kan ingå

- Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta. Momentet kan inte nytecknas Ålderspension – förvaltning i fonder
- Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta. Momentet kan inte nytecknas.

- Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder

2. Behörighet att teckna försäkring i Handelsbanken Liv

ITPK kan tecknas i Bolaget av den som arbetar hos arbetsgivare som tecknat tjänstepensionsavtalet ITPK och som i övrigt uppfyller de krav som uppställs för val av ITPK.

3. Tidpunkt då Bolagets ansvar för försäkringen inträder

Försäkringsavtal avseende enskilt försäkringsmoment börjar gälla när Bolaget mottagit erforderlig uppgift om den försäkrades val samt den första premien inkommit till Bolaget. I de fall hälsoprövning krävs, ska den försäkrade dessutom ha genomgått av Bolaget godkänd hälsoprövning.

Försäkringsskyddet avseende enskilt försäkringsmoment inträder när premie betalats och avtalet då kommit till stånd. Försäkringsskyddet räknas då från och med den tidpunkt valcentralen mottagit uppgift om den försäkrades val under förutsättning att premien därefter överförs till Bolaget.

4. Upphörande av avtal

Försäkringsavtalet avseende försäkringsmoment upphör vid den tidpunkt som anges i försäkringsbeskedet.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida

Bolaget kan inte säga upp avtal om enskilda försäkringsmoment före försäkringstidens slut annat än till följd av brott mot upplysningsplikten.

När uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida fått verkan medför uppsägning att försäkringsmomentet ålderspension med återbetalningsskydd kan nedsättas enligt punkt 14.

5. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal

Bolaget har rätt att under försäkringstiden ändra dessa försäkringsvillkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringsavtalets art eller någon annan särskild omständighet.

Ändringen kan avse beräkningsantaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt. Kapitalavgiften på försäkring med garanterad ränta kan dock inte höjas för kapital som uppkommit till följd av premiebetalning före 1 januari, 2002.

Som annan särskild omständighet räknas till exempel ändring i det kollektivavtalade pensionsavtal på vilken försäkringen grundar sig, ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrift, eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet. Bolaget har också rätt att – för kommande premiebetalningar – ändra beräkningsantagandena om det beror på observerade

förändringar i samhälle eller försäkringsbestånd beträffande dödlighet.

Under vissa punkter i villkoren har särskilt erinrats om Bolagets rätt att ändra försäkringsavtalet. För att en villkorsändring ska få verkan mot försäkrad eller förmånstagare fordras att vederbörande skriftligen informerats om ändringen. Villkorsändringen gäller då från nästkommande premieöverföring och får med vissa undantag verkan för redan uppkommet kapital. Om premieöverföringen avslutats börjar ändringen att gälla sedan den försäkrade i samband med informationen erbjudits att flytta kapitalet från Bolaget.

Bagatellartade ändringar och ändringar på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Ändring, som medför att hittills intjänad försäkringsförmån sänks, kan inte göras av Bolaget såvida det inte följer av särskild bestämmelse i dessa villkor eller av lag eller myndighetsingripande.

Förlängning av enskilt försäkringsmoment

Bolaget har rätt att förlänga enskild försäkring med ett år från avtalad utbetalningstidpunkt, om försäkrad inte svarar på Bolagets årliga avisering inför den avtalade utbetalningstidpunkten. Om den enskilda försäkringen förlängs fortsätter försäkringsavtalet att gälla på samma sätt, med vid var tid gällande försäkringsvillkor, som innan förlängningen. Utbetalning kan dock aktualiseras när som helst efter ursprungligt avtalad utbetalningstidpunkt. Om tidpunkt och sätt för utbetalning, se punkt 17.

6. Hälsoprövning

Vid nyteckning av Ålderspension eller Ålderspension med återbetalningsskydd krävs ingen hälsoprövning. Hälsoprövning kan krävas vid vissa typer av ändring, vilket framgår av produktvillkoren. Regeln om ändringsrätt vid inträffad familjehändelse innebär dock begränsningar i kravet på hälsoprövning.

Bedömningen avser hälsoförhållandena med mera intill den tidpunkt då den försäkrades begäran om ändring – jämte erforderliga fullständiga handlingar – lämnas till valcentralen.

7. Premie och premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren. Debitering och inkassering av premie sköts av valcentralen på det sätt som överenskommit.

Varje premie ger upphov till ett visst försäkringskapital. Kapitalets storlek är beroende av avkastningen och de avgifter och antaganden om livslängd som Bolaget tillämpar, samt den avkastningsskatt som Bolaget är skyldigt att betala. Premien betalas som engångspremie i serie, vilket innebär att Bolaget har rätt att för varje ny premieinbetalning tillämpa nya beräkningsantaganden.

Återbetalning av för mycket erlagd premie kan endast ske i följande fall:

- a Den försäkrade har slutat sin anställning eller valt annan försäkringsgivare
- b Om premie inkommit trots att momentet upphört att gälla till exempel på grund av flytt av försäkringskapitalet.
- c Valcentralen har överfört för hög premie.

Återbetalning sker till valcentralen och med stöd av administrationsavtalen inom respektive område. Pensionskapitalet minskas på så sätt att momentet får samma värde som om denna premie inte inbetalats.

8. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet förvaltas med garanterad ränta eller placeras i sådana fonder som Bolaget tillåter. Mottagna premier placeras på det sätt som den försäkrade angivit för försäkringen.

Förvaltning i fonder

Försäkringskapitalet placeras i andelar i sådana investeringsfonder enligt lagen om investeringsfonder som enligt Bolagets regler kan knytas till försäkring. Till varje försäkring får knytas högst tio fonder.

Fondandelarna ägs av Bolaget. Bolaget har inte något ansvar för värdeutvecklingen av fondandelarna. Första premien kan placeras i fond tidigast när avtalet om enskilt försäkringsmoment börjat gälla.

Placering av fondandelar sker inom fem bankdagar efter det att Bolaget mottagit erforderlig uppgift om den försäkrades val av försäkring efter att premien mottagits. Efterföljande premier placeras i fondandelar inom fem bankdagar från det att premien mottagits av Bolaget. Motsvarande gäller kapital som flyttats till Bolaget.

Premierna placeras i fonder enligt gällande placeringsprofil. Placeringsprofilen kan ändras under premiebetalningstiden så att därefter förfallna premier fördelas i enlighet med den nya profilen.

Om inte den försäkrade anvisat någon fond sker placering i den fond som Bolaget vid varje tillfälle anvisar som fond för dem som inte gör något val. Inbetalning får ej leda till att fler än tio fonder knyts till försäkringen. Inköp av fondandelar görs inom fem bankdagar efter att premien har mottagits av Bolaget. Försäkringsmomentet gottgörs inte någon ränta innan fondplacering sker. Placering i fond sker till det andelsvärde som offentligt noterats för den dag transaktionen sker eller till motsvarande kurs som Bolaget på objektiva grunder bestämt.

Uppkommet tillgodohavande kan föras över till nya av Bolaget tillåtna fonder. Omplacering sker inom fem bankdagar från det begäran framställdes. Tillgodohavandet är då den kurs som gäller för respektive fond då omplaceringen äger rum. Sedan avräkning skett för eventuell transaktionskostnad för försäljningen sker placeringen i ny fond till det andelsvärde som gäller vid samma tillfälle. Detta gäller oavsett om Bolaget gentemot respektive fond behövt sälja eller köpa andelar.

Begäran om omplacering ska vara skriftlig eller ske via bankens internettjänst. Bolaget är inte skyldigt att verkställa begäran via telefax eller e-post. Omplacering kan inte verkställas om transaktion inte kan ske i samtliga fonder som är knutna till försäkringen. Bolaget är inte skyldigt att verkställa omplaceringsorder vari minimi- respektive maximikurser angivits eller där omfattningen av omplacering uttryckts på annat sätt än i hela procenttal. Bolaget beaktar en omplaceringsorder per dag.

Ofullständig omplaceringsorder eller begäran som skulle leda till samtidig placering i mer än tio fonder kan inte beaktas. Placering eller omplacering kan komma att senareläggas till följd av reglerna om stora transaktioner i de av Finansinspektionen godkända fondbestämmelserna.

Utdelning från fonder reinvesteras i respektive fond.

Om en fond som kan knytas till en försäkring inte längre motsvarar Handelsbanken Livs kvalitetskrav eller på grund av omständighet utanför Handelsbanken Livs kontroll, förbehåller sig Handelsbanken Liv rätten att stänga en fond för ytterligare premier och/eller fondbyten. Av samma skäl förbehåller sig Handelsbanken Liv även rätten att utesluta en fond ur tillgängligt fondutbud. Medel i en utesluten fond placeras då i annan lämplig fond eller, om sådan inte finns, i en likviditetsfond i avvaktan på order från den som har rätt att omplacera kapitalet. Handelsbanken Liv informerar den försäkrade om sådan förändring och/eller omplacering. Bolaget har inte rätt att ta ut avgift för sådan omplacering.

Försäkring vars försäkringskapital inte helt omfattas av återbetalningsskydd tillförs riskkompensation. Beräkningen av riskkompensationen baseras på Bolagets tillämpade antagande om livslängd för denna försäkring. Bolaget har rätt att ändra tillämpat livslängdsantagande under försäkringstiden.

Då utbetalning sker från försäkringsmomentet beräknas storleken på varje utbetalning med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd, framtida avgifter och framtida uttag av skatt. Bolaget har rätt att ändra dessa antaganden.

Om försäkringstagare/försäkrad har adress i USA eller annat land med restriktioner för handel med fonder kan rätten att göra placeringar och omplaceringar avseende försäkringskapitalet begränsas helt eller delvis.

Förvaltning med garanterad ränta

Förvaltningsformen kan inte nytecknas och gäller för avtal grundade på val gjorda senast den 31 december 2009.

Mottagna premier förs till Bolagets förvaltning i enlighet med Försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i tillgångsslagen räntebärande värdepapper, fastigheter och aktier på ett sådant sätt att Bolagets förpliktelser att utge försäkringsersättning är tryggad. På grund härav saknar försäkringstagaren möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som gäller för det bestånd det enskilda försäkringsmomentet tillhör.

Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig åt genom olika sammansättning av tillgångsslagen. Indelningen i kapitalförvaltningsportföljer och deras sammansättning beslutas av Bolagets styrelse. Bolagets garanti består i att en del av premien ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den garanterade räntan, antagna förvaltningsavgifter, antagen avkastningsskatt och tillämpat livslängdsantagande samt avtalade utbetalningar och erlagda premier.

Bolaget har rätt att för kommande premiebetalning ändra dessa beräkningsantaganden.

Återstående del av premien utgör villkorad återbäring. Premien fördelas enligt den fördelning som

Bolaget då tillämpar mellan garanterat kapital och villkorad återbäring vid premieplacering. Om utbetalningstiden är längre än fem år har Bolaget rätt att under utbetalningstiden använda annan garanterad ränta och andra antaganden om avkastningsskatt och livslängd för tiden fram till pensionsåldern om inte annat framgår av enskilt försäkringsavtal. Vid ändrad pensionsålder har Bolaget rätt att förändra garantin på så sätt att om garanterat kapital överstiger försäkringskapitalet har Bolaget rätt att sänka garanterat kapital till samma nivå som försäkringskapitalet.

Om momentets försäkringskapital vid slutet av respektive kalenderår, eller i samband med flytt av försäkringskapital, är lägre än det garanterade kapitalet tillför Bolaget så mycket kapital till momentet som fordras för att försäkringskapitalet ska uppgå till garanterat kapital. Kapitaltillskott görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det att momentet började gälla. Har momentet börjat gälla efter en flytt inom Bolaget från fondförsäkring till försäkring med garanterad ränta efter 2006-07-01 eller för att kapital flyttats in från annan försäkringsgivare, görs kapitaltillskott tidigast vid årsskiftet som infaller efter det att momentet började gälla.

Mottagen premie förräntas från och med den dag den bokförts på Bolagets konto, dock tidigast 31 dagar före momentets försäkringstekniska dateringsdag. Om avkastningen blir högre än den garanterade, tillförs momentet villkorad återbäring enligt reglerna i punkt 8.

9. Villkorad återbäring

Utöver det garanterade kapitalet kan ett moment med förvaltning med garanterad ränta tillföras så kallad villkorad återbäring. Den villkorade återbäringen utgörs för enskilt moment av skillnaden mellan momentets försäkringskapital och dess garanterade kapital enligt punkt 8.

Beräkningen av försäkringsbeloppet baseras på inbetalda premier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på tillämpat livslängdsantagande.

Om totalavkastningen inte överstiger den garanterade räntan är avkastningsräntan 100 procent Av totalavkastningen. Om totalavkastningen är högre än den garanterade räntan är avkastningsräntan 90 procent av totalavkastningen, dock lägst garanterad ränta.

Avkastningsräntan fastställs månadsvis och baseras på ackumulerad totalavkastning under kalenderåret. Den villkorade återbäringen betalas ut som tillägg till försäkringskapitalet. Vid periodiska utbetalningar sker fördelningen av återbäringen under utbetalningstiden med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd och ränta, vilka kan skilja sig från antagandena vid beräkningen av det garanterade kapitalet. Dessa antaganden omprövas årligen av Bolaget och kan leda till att tilläggsbeloppet sänks. Tilläggsbeloppet kan också sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning.

Utbetalning av tilläggsbeloppet görs tidigast vid det årsskifte som infaller 36 månader efter det Att försäkringen började gälla. Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Bolaget, se punkt 8, Förvaltning av Försäkringskapitalet. Har momentet börjat gälla efter en flytt inom Bolaget från fondförsäkring till försäkring med garanterad ränta från och med den 1 juli 2006 eller för att kapital flyttats in från ett annan försäkringsgivare utbetalas tilläggsbeloppet tidigast vid årsskiftet som infaller efter det att momentet började gälla. Det är vid samma tidpunkt som försäkringens värde för första gången jämförs för att se om kapitaltillskott ska göras av Bolaget.

Moment med förvaltning i fonder berättigar inte till villkorad återbäring.

10. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskilt försäkringsmoment

Arbetsgivaren är försäkringstagare och den försäkrade är oåterkallelig förmånstagare.. Den i fråga om rätten till försäkringsförmånen. Behörighet att förfoga över försäkringen tillkommer i första hand den försäkrade och i andra hand förmånstagarna.

Ändring kan inte, utan samtycke från Handelsbanken Liv, ske på annat sätt än vad som framgår av försäkringsavtalet, dessa allmänna villkor eller produktvillkoren.

Den försäkrade har rätt att vidta åtgärder i de avseenden som framgår nedan:

- vid pensioneringstillfället ändra pensionsålder och utbetalningstid
- lägga till eller ta bort återbetalningsskydd. I förstnämnda fall efter familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Vid tillägg av återbetalningsskydd enbart för framtida premier krävs inte familjehändelse eller godkänd hälsoprövning. Se även under punkt 11.
- sätta in förmånstagare och ändra förmånstagarförordnande
- omplacera försäkringskapital
- byte av placeringsprofil för kommande premier på försäkring med förvaltning i fonder
- genomföra en flytt av försäkringskapital.

Vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet sker automatiskt överlåtelse av försäkringen till den nye arbetsgivaren.

Ändring från tjänstepension till privat pension kan inte ske.

Pantsättning kan inte ske. Försäkringen får heller inte ändras på sådant sätt att de inte längre uppfyller föreskrifterna i inkomstskattelagen.

Efter den försäkrades död har förmånstagare rätt att ändra i försäkringsavtalet i den utsträckning som anges i produktvillkoren. Utöver det har de även rätt att göra omplacering av fondförsäkringskapital. Finns flera förmånstagare kan omplacering endast göras om förmånstagarna är överens.

11. Ändringsrätt vid inträffad familjehändelse

Denna ändringsrätt är en rätt att, utan hälsoprövning, byta till försäkringsmoment med återbetalningsskydd även för intjänat kapital om den försäkrade gifter sig eller inleder sådant samboende som avses i Sambolagen eller får arvsberättigat barn. Skriftlig begäran om ändring görs till valcentralen och måste göras inom ett år från sådan händelse.

Ändringsrätten gäller till dess att ålderspensionen börjar betalas ut, dock längst till den försäkrade uppnår 65 års ålder.

12. Återköp

Försäkringen kan inte återköpas.

13. Flytt av försäkringskapital

Försäkrad kan begära flytt av försäkringskapital till nytt försäkringsavtal hos samma eller annan försäkringsgivare.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Vid en flytt upphör försäkringsavtalet att gälla när kapitalet överförs från försäkringsavtalet hos det avgivande bolaget.

Flytt till Handelsbanken Liv innebär att ett nytt försäkringsavtal tecknas hos Handelsbanken Liv. För flytt till försäkring med förvaltning i fonder ska den försäkrade även göra omval för kommande premier.

Flytt kan inte göras:

- om försäkrad avlidit
- de första fem åren då utbetalning pågår från försäkring med fondförvaltning.

Hälsoprövning

För försäkring med fondförvaltning som inte omfattas av återbetalningsskydd kan en godkänd hälsoprövning komma att krävas innan flytt av försäkringskapitalet till annan försäkringsgivare kan beviljas.

Handläggningstid

När fullständiga handlingar mottagits och eventuell hälsoprövning är godkänd av Bolaget genomförs flytten senast inom 60 kalenderdagar. Överföringen av kapitalet sker inom tio bankdagar från det sista månadsskiftet efter att flytten inletts.

Flyttbart kapital

Förvaltning i fonder

Det flyttbara försäkringskapitalet utgörs av fondandelarnas värde vid tidpunkten för försäljning. Försäljning sker inom sju bankdagar före överföringen av kapitalet.

Förvaltning med garanterad ränta

Flyttbart kapital är det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som försäkringen har den sista dagen före månadsskiftet innan flytten sker.

Flyttavgift

Flyttavgift dras från det flyttbara kapitalet före flytten. Storleken på avgiften framgår i Bolagets vid var tid gällande prislista.

Avbryta flytt

Försäkrad kan ångra anmäld flytt genom att meddela Bolaget senast sista bankdagen i månaden innan flytten sker.

14. Begränsningar i enskilda försäkringsmoments giltighet

Har den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter om hälsoförhållanden eller tidpunkt av familjehändelse kan detta medföra inskränkning i Bolagets förpliktelser. Detta innebär att det enskilda försäkringsmomentet återbetalningsskydd kan reduceras till den omfattning det skulle ha haft med hänsyn till om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall inträffat åligger det Bolaget att utan oskäligt dröjsmål skriftligen meddela den försäkrade att försäkringsskyddet är reducerat. Bolaget har även rätt att säga upp försäkringsmomentet i enlighet med försäkringsavtalslagens bestämmelser.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagare.

15. Avgifter

Avgifter kan tas ut som fast- eller procentuell avgift. Avgiften kan tas ut på premien och/eller på försäkringskapitalet eller som en avgift på fondkapitalet.

Avgift på kapitalet tas ut fortlöpande och avgift på premien tas ut vid varje premiebetalningstillfälle.

För försäkringsmoment med förvaltning i fonder sker detta genom minskning av antalet fondandelar och för moment med garanterad ränta genom sänkning av räntan. Innan varje premie överförs från arbetsgivaren via valcentralen till Bolaget tar valcentralen i förekommande fall ut en premieavgift.

För den administration som sammanhänger med transaktioner gentemot fondförvaltare har Bolaget rätt att ta ut särskilda avgifter. Vid omplacering kan transaktionsavgifter tas ut vid både inträde och utträde. Avgift för försäkringsmoment med förvaltning i fonder kan dock höjas inom ramen för de intervaller som angavs i de

försäkringstekniska grunder som gällde vid utgången av 2001.

Bolaget har också rätt att ta ut särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som den försäkrade eller förmånstagare begär. Avgifterna kan ändras om det behövs till följd av försäkringsavtalets art eller av ändrad lagstiftning, ändrad lagtillämpning, myndigheters föreskrifter eller på grund av annan förändring av de allmänna förutsättningarna för avgiftsuttaget, såsom förändrade driftskostnader. De olika avgiftsslag som Bolaget tar ut framgår av den prislista som Bolaget tillämpar vid varje tidpunkt. Där redovisas också storleken på avgifterna. De nya avgifterna gäller även för tidigare ingångna försäkringsavtal och börjar gälla från den tidpunkt som Bolaget bestämt, dock tidigast från påföljande premieperiod. En avgiftsförändring påverkar inte storleken av det garanterade kapital som redan uppkommit genom premieöverföring eller kapitaltillskott.

Kapitalavgift på moment med garanterad ränta kan dock inte höjas för kapital som uppkommit till följd av premiebetalning före 1 januari 2002. De kostnader som uppstår inom fonderna för förvaltning och för köp och försäljning av fonder med mera regleras i de av Finansinspektionen godkända fondbestämmelserna och påverkar andelsvärdet inom respektive fond.

16. Åtgärder för utbetalning

Anmälan om dödsfall ska göras skriftligt till Bolagets huvudkontor snarast möjligt. Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Bolagets ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Bolaget. Medgivande för Bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Bolaget begär det.

Bolaget har rätt att begära in underlag för bedömning av skyldigheten att göra skatteavdrag innan utbetalning görs.

17. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Utbetalning under den försäkrades livstid görs inom tio bankdagar från den försäkringstekniska förfallodagen för varje utbetalning.

Vid periodiska utbetalningar på grund av den försäkrades död är den försäkringstekniska förfallodagen för den första utbetalningen den första i månaden efter dödsfallsmånaden utom för moment med förvaltning i fonder. För sådana moment är istället den försäkringstekniska förfallodagen för första periodiska belopp den dag då dödsfallet registrerades i Bolagets försäkringssystem. Bolaget är skyldigt att registrera dödsfallet inom fem bankdagar från det att Bolagets huvudkontor erhållit handlingar som styrker dödsfallet.

För påföljande periodiska belopp är den försäkringstekniska förfallodagen den första dagen i vald utbetalningstermin även för moment med förvaltning i fonder.

Försäljning av fondandelar sker inom tio bankdagar från momentets försäkringstekniska förfallodag. Försäljning sker till den kurs som noterats, eller som Bolaget på objektiva grunder bestämt, förutsatt att försäljning kan ske i samtliga till försäkringen knutna fonder. Försäljning av fondandelar kan komma att senareläggas till följd av

fondbestämmelsernas regler om stora transaktioner. Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt punkt 16 i detta villkor. Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad efter att en sådan utredning. Utredningen ska bedrivas med skyndsamhet.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Bolaget tillämpar har Bolaget vid periodiska utbetalningar rätt att förlänga utbetalningsterminen. Om det inte skulle vara tillräckligt har Bolaget rätt att betala ut hela försäkringskapitalet såsom engångsutbetalning.

Om ett enskilt försäkringsmoments försäkringskapital underskrider 30 procent av prisbasbeloppet har Bolaget rätt att undantagsvis betala ut hela värdet som ett engångsbelopp eller ändra utbetalningstiden till 5 år och utbetalningsterminen till årsvis utbetalning. Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet. Tidpunkt för kapitalöverföring och för försäljning av fondandelar vid flytt av försäkringskapital framgår av punkt 13.

Utbetalningssätt

Bolaget har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Bolaget har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

18. Räntebestämmelser vid utbetalning

Förräntningsrörelseränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad efter den försäkringstekniska förfallodagen betalar Handelsbanken Liv förräntningsrörelseränta på förfallet belopp. Förräntningen sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Handelsbanken Liv gällande räntesatsen.

Dröjsmålsränta

Om utbetalning av pension sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Handelsbanken Liv, betalas dröjsmålsränta enligt Rättelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen förräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmålsränta föreligger hos Handelsbanken Liv ersätts eventuell förräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

19. Förmånstagare

Livsfallsutbetalning

Utbetalning av ålderspension sker till den försäkrade.

Dödsfallsutbetalning

Utbetalning av återbetalningsskydd sker till insatt förmånstagare. Den försäkrade har rätt att själv bestämma vem som ska vara förmånstagare. Har inget förordnande anmälts till Bolaget gäller det generella förordnande som anges i produktvillkoren.

En ändring av ett förmånstagarförordnande kan endast ske genom att den försäkrade skriftligt meddelar sin valcentral om ändringen.

Tillåtna förmånstagare

För pensionsförsäkring begränsar inkomstskattelagen kretsen av möjliga förmånstagare till make/ sambo, tidigare make/sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/sambo.

Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar förordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillkämpning av förmånstagarförordnande. Med make avses person som den försäkrade är gift med. Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår.

Med sambo avses ogift person som annan ogift person sambor med på sådant sätt som avses i lagen om sambor.

Med barn avses arvsberättigade barn. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn måste namnges för att vara förmånstagare. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. I avlidet barns ställe inträder övriga barn om inte annat framgår av produktvillkoren. Vid förordnandet make och barn eller sambo och barn får maken/sambon hälften och barnen hälften. Är maken/sambon avliden får barnen hela beloppet. Om alla barn är avlidna får maken/sambon hela beloppet. Med barn avses här detsamma som angivits ovan.

I det fall en namngiven förmånstagare är avliden vid tidpunkten för utbetalning upphör förordnandet till denne och utbetalning av dennes del sker till övriga namngivna förmånstagare. I den mån annan än namngiven förmånstagare är avliden eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till den förmånstagare som enligt förordnandet står närmast i tur.

Om en förmånstagare har avlidit eller om förordnandet avseende denne har förfallit eller på annat sätt inte kan

verkställas och det varken av förordnandet eller av övriga omständigheter kan utläsas vem som ska träda in i förmånstagarens ställe, ska dennes andel tillfalla övriga förmånstagare om inte annat framgår av produktvillkoren. I den mån förmånstagarna har rätt till olika andel eller belopp ska förmånstagarnas andel eller belopp ökas utan att den relativa fördelningen dem emellan förändras.

Tvist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om tvist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Bolaget inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Bolaget förfallet belopp med den räntesats som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Bolaget kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos länsstyrelsen.

20. Avkastningsskatt

Handelsbanken Liv är skyldigt att betala en årlig skatt på avkastningen av det kapital som är hänförligt till varje försäkring. Den schablonmässiga avkastningen storlek beräknas till genomsnittet av statslåneräntan föregående år, dock lägst 0,5 procent, multiplicerat med försäkringens värde vid ingången av kalenderåret. På den framräknade schablonmässiga avkastningen dras skatt med 15 procent.

För att täcka skattekostnaden minskas försäkringens värde den 1 januari varje år med ett lika stort belopp som Handelsbanken Liv har att betala i avkastningsskatt för det kapital som nämnda dag är hänförlig till försäkringen.

Reglerna för uttag av skattekostnad kan ensidigt ändras av Handelsbanken Liv om reglerna för beskattning av bolaget ändras.

21. Preskription

Begäran om försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd ska framställas inom tio år från den händelse som enligt försäkringsavtalet skulle berättiga till ersättning alternativt till skydd. I annat fall bortfaller rätten till ersättning alternativt till skydd. Om talan inte väcks enligt ovan går rätten till försäkringsskydd förlorad.

Om begäran framställs inom tio år, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från att Handelsbanken Liv tagit slutlig ställning till begäran.

22. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden

Anspraak på Handelsbanken Liv kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från bolaget om dokumentet eller meddelandet på grund av misstag fått felaktig formulering, såvida inte Handelsbanken Liv underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Handelsbanken Liv enligt dessa villkor är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten fullgjord då underrättelsen skickats, oavsett om den når mottagaren. Meddelande från den försäkrade eller annan berättigad ska

anses ha inkommit till Handelsbanken Liv den dag meddelandet ankomststämplats eller på annat sätt daterats hos Handelsbanken Livs huvudkontors officiella postadress/e-postadress eller motsvarande.

Handelsbanken Liv är inte skyldigt att ta hänsyn till begäran om omplacering eller annan betalningstransaktion som framställts via telefax eller e-post.

Den försäkrade eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit denne tillhanda. Handelsbanken Liv är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

23. Ansvarsbegränsning

Bolaget utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om fondtransaktion, utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terrorattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Bolaget varit normalt aktsamt.

24. Information till den försäkrade

Efter det att avtal om enskilt försäkringsmoment har träffats mellan Bolaget och den försäkrade erhåller den försäkrade ett försäkringsbesked. Nytt försäkringsbesked lämnas även vid vissa ändringar till exempel vid utökning eller annullation av försäkringsmoment eller vid ändring av förmånstagarförordnande.

Försäkringsbeskedet är ingen värdehandling och behöver inte visas upp vid utbetalning eller ändring. En gång per år informeras den försäkrade om aktuellt värde samt under närmast föregående år inbetalda premier och uttagna avgifter med mera.

Genomförd omplacering bekräftas med särskild avräkningsnota.

25. Behandling av personuppgifter

Ändamålen med behandlingen

Det grundläggande ändamålet med Handelsbanken Livs personuppgiftsbehandling (nedan behandling) är att ingå och administrera försäkringsavtal samt uppfylla förpliktelser enligt avtalet och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Behandlingen sker i enlighet med reglerna i Europeiska Unionens Dataskyddsförordning 2016/679 (dataskyddsförordningen). Kundens (den registrerade) personuppgifter är nödvändiga för att Handelsbanken Liv ska kunna ingå ett försäkringsavtal och den registrerade är skyldig att tillhandahålla personuppgifterna för att avtal ska kunna ingås.

Även behandlingar för analys eller statistikändamål kan förekomma, liksom för marknadsföringsändamål i

Handelsbankenkoncernen om inte den som avses med uppgifterna hos Handelsbanken Liv eller Handelsbanken begärt att det inte ska ske.

Uppgifter som behandlas är i huvudsak grundläggande personuppgifter som Handelsbanken Liv erhåller direkt från den registrerade men också från andra källor såsom den registrerades arbetsgivare eller från valcentral. Namn och andra personuppgifter uppdateras löpande via det statliga personadressregistret (SPAR). Förutom grundläggande personuppgifter behandlas i förekommande fall även uppgifter om den registrerades hälsa (särskild kategori av personuppgifter). Uppgifterna lagras under avtalstiden samt därefter under så lång tid som krävs eller är tillåtet enligt vid var tid tillämplig lag.

Delning av uppgifter

Handelsbanken Liv får inte lämna ut information om registrerade om det inte finns ett tydligt stöd i samband med utförande av försäkringsavtal eller för legalt syfte som kräver eller tillåter det, som exempelvis rapportering till myndigheter.

För att Handelsbanken Liv ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet kan bolaget i förekommande fall komma att dela personuppgifter med Handelsbankenkoncernen, andra mottagare såsom exempelvis myndigheter, uppdragstagare vid outsourcing, återförsäkringsbolag samt andra banker. För samma syfte kan personuppgifter komma att överföras till mottagare i länder utanför EU/EES (tredjeland).

Rätt till information, rättning, radering och dataportabilitet

Den vars personuppgifter behandlas har rätt att få tillgång till uppgifter som behandlas, begära rättelse av felaktiga eller ofullständiga uppgifter, radering, begränsning av eller invändning mot behandling av uppgifter. Avseende personuppgifter om den registrerade som denna själv tillhandahållit Handelsbanken Liv, kan den registrerade i vissa fall begära att få ut dem samt, om tekniskt möjligt, få

dem direkt överförda till annan personuppgiftsansvarig. Den registrerades begäran eller invändning prövas i det enskilda fallet för att undersöka om och i vilken utsträckning den lagligen kan utföras av Handelsbanken Liv.

Kontaktuppgifter

Personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter: Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag (516401-8284), Box 1325, 111 83 Stockholm, tel. 08 -701 71 00.

Vid frågor eller synpunkter angående behandling av personuppgifter kan Handelsbanken Livs och Handelsbankens dataskyddsbud kontaktas, kontaktuppgifter finns på Handelsbankens hemsida, www.handelsbanken.se. På hemsidan finns också ytterligare information om behandling av personuppgifter.

Rätt att framföra klagomål

Klagomål avseende Handelsbanken Livs hantering av personuppgifter kan framföras till Datainspektionen, tel. 08-657 61 00, e-post datainspektionen@datainspektionen.se.

26. Skaderegistrering

Bolaget använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annan försäkringsgivare. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i oidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Produktvillkor

Ålderspension – förvaltning med garanterad ränta

Försäkringsmomentet går inte att nyteckna.

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital, som byggts upp genom inbetalning av premier.

Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt

8 i de allmänna villkoren. Därtill kan tilläggsbelopp utbetalas som baseras på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 9 i de allmänna villkoren. Den garanterade räntans storlek för enskilt försäkringsmoment anges i försäkringsbeskedet.

Pensionen utbetalas månadsvis i fem år från 65 års ålder. Vid pensionsåldern kan tidpunkten för första utbetalning ändras till tidigast 55 års ålder. Varje utbetalning av ålderspensionen förutsätter att den försäkrade lever.

Om den försäkrade avlider upphör det enskilda försäkringsmomentet att gälla utan att någon utbetalning sker.

Återbäring

Försäkringsmomentet berättigar till villkorad återbäring i form av tillägg till försäkringsbeloppet.

Premie och premiebetalning

Premier överförs månadsvis till Bolaget via den valcentral som har till uppgift att debitera arbetsgivaren för den försäkrades räkning.

Försäkringsmomentet tecknas som engångspremie i serie.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Förmånstagarförordnandet får inte återkallas.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske till ny arbetsgivare. Pantsättning kan inte ske.

Återköp

Återköp är inte tillåtet.

Flytt av försäkringskapital

Flytt av försäkringskapital kan ske under de förutsättningar som beskrivs enligt punkt 13 i de allmänna villkoren.

Ändring

Det enskilda försäkringsmomentet kan utan samtycke från Bolaget ändras i följande fall:

Helt förtida uttag

Den försäkrade kan sänka pensionsåldern till tidigast månaden efter det att hon/han fyllt 55 år under förutsättning att han/hon samtidigt slutar förvärvsarbete i pensioneringssyfte. Med pensioneringssyfte avses att den försäkrade har för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera sig eller att han/hon endast har för avsikt att arbeta mindre än 8 timmar per vecka. Det förhållandet att den försäkrade inte kan förvärvsarbete på grund av medicinsk arbetsoförmåga, som resulterat i sjukersättning/aktivitetsersättning från den allmänna försäkringen, ger inte rätt att sänka pensionsåldern.

Partiellt förtida uttag

Med partiellt förtida uttag menas ett uttag av minst 10 procent av intjänat pensionsbelopp per försäkring. Varje försäkring kan delas upp i tre delar med möjlighet till olika uttagstider. Uttaget kan göras tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyller 55 år. Kravet på pensioneringssyfte innebär att den försäkrade ska minska arbetstiden med minst samma proportionella andel som det partiella ålderspensionsuttaget utgör av hel ålderspension. Det är möjligt att utöka ett partiellt uttag tidigast 12 månader efter att pensionen börjat utbetalas. Det är inte möjligt att få ett partiellt förtida uttag samtidigt som sjukpension utbetalas för samma del.

Vid helt eller partiellt förtida uttag krävs att den försäkrade kan intyga att han/hon

- inte uppbär sjukpenning/sjukersättning/ arbetsskadeersättning
- inte har begärt sjukpenning/sjukersättning/arbetsskadeersättning hos Försäkringskassan
- inte har begärt utökning av sjukpenning/sjukersättning/arbetsskadeersättning hos Försäkringskassan
- inte uppbär ITP:s sjukpension eller liknande ersättning från avtalsförsäkring
- inte uppbär sjukersättning/arbetsskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till Svenska Försäkringskassan.

Höjning av pensionsåldern

Det är möjligt att höja pensionsåldern till valfri tidpunkt. För PPAK är högsta pensionsålder 70 år. För Frivillig ITPK är det endast möjligt att höja pensionsåldern högst två år i taget.

Ändring av utbetalningstid

Det är möjligt att ändra utbetalningstiden till temporärt lägst fem och högst 20 år eller livsvarigt. Det är inte möjligt att förlänga utbetalningstiden för Frivillig ITPK. Utbetalningstiden kan avkortas till lägst tre år om utbetalningarna avses upphöra vid 65 år.

Om försäkringsmomentet tillkommit i samband med flytt är kortaste utbetalningstid fem år.

Det är möjligt att förlänga utbetalningstiden efter fem års utbetalning. Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst fem år, utöver den tid som pensionen redan har utbetalats.

Övrigt

Flytt inom Bolaget kan ske under förutsättning att avtal om nytt försäkringsmoment först ingås.

Om försäkringsmomentet Ålderspension Fondförvaltning finns sedan tidigare flyttas kapitalet in på ett nytt moment men med samma fondplacering som i det befintliga momentet. Om utbetalning redan påbörjats från momentet kan byte inte ske.

Anmälan om sänkt pensionsålder, kortare utbetalningstid, partiellt uttag och flytt görs till Bolaget. För ITPKP görs anmälan till Bolaget för kapital intjänat till och med den 30 juni 2010. För ITPK-P görs anmälan om flytt av kapital intjänat från och med 1 juli 2010 till Collectum.

Anmälan om ändring till försäkring med återbetalningsskydd görs till Valcentralen. Anmälan om ändring till försäkring med återbetalningsskydd för ITPK-P görs till Bolaget för tiden till och med den 30 juni 2010 och för tiden därefter till Collectum.

Skatteregler

Försäkringsmomentet är i skatthänseende tjänstepensionsförsäkring (T).

Försäkringsmomentet omfattas av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande beskattning av utfallande belopp och skattesatsen för avkastningsskatt framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension – förvaltning i fonder

Hälsoprövning

Försäkringsmomentet beviljas utan hälsoprövning.

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det pensionskapital som byggts upp genom inbetalning av premier.

Pensionen varierar med värdet av de fondandelar som är knutna till försäkringsmomentet när utbetalning ska ske.

Pensionen

Pensionen utbetalas månadsvis i fem år från 65 års ålder.

Vid pensionsåldern kan tidpunkten för första utbetalning ändras till tidigast 55 års ålder. Utbetalningarna kan göras livsvariga eller utbetalas under annan begränsad tid. Varje utbetalning av ålderspensionen förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade avlider före pensionsåldern upphör försäkringsmomentet att gälla utan att någon utbetalning sker.

Återbäring

Försäkringsmomentet berättigar inte till återbäring.

Premie och premiebetalning

Premier överförs månadsvis till Bolaget via valcentralen.

Försäkringsmomentet tecknas med engångspremier i serier.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade i egenskap av förmånstagare.

Förmånstagarförordnandet får inte återkallas.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske till ny arbetsgivare. Pantsättning kan inte ske.

Återköp

Återköp är inte tillåtet.

Flytt av försäkringskapital

Flytt av försäkringskapital kan ske under de förutsättningar som beskrivs enligt punkt 13 i de allmänna villkoren.

Ändring

Det enskilda försäkringsmomentet kan utan samtycke från Bolaget ändras i följande fall:

Helt förtida uttag

Den försäkrade kan sänka pensionsåldern till tidigast månaden efter det att hon/han fyllt 55 år under förutsättning att han/hon samtidigt slutar förvärvsarbete i pensioneringssyfte. Med pensioneringssyfte avses att den försäkrade har för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera sig eller att han/hon endast har för avsikt att arbeta mindre än 8 timmar per vecka. Det förhållandet att den försäkrade inte kan förvärvsarbete på grund av medicinsk arbetsoförmåga, som resulterat i sjukersättning/aktivitetsersättning från den allmänna försäkringen, ger inte rätt att sänka pensionsåldern.

Partiellt förtida uttag

Med partiellt förtida uttag menas ett uttag av minst 10 procent av intjänat pensionsbelopp per försäkring. Varje försäkring kan delas upp i tre delar med möjlighet till olika uttagstider. Uttaget kan göras tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyller 55 år. Kravet på pensioneringssyfte innebär att den försäkrade ska minska arbetstiden med minst samma proportionella andel som det partiella ålderspensionsuttaget utgör av hel ålderspension. Det är möjligt att utöka ett partiellt uttag tidigast 12 månader efter att pensionen börjat utbetalas. Det är inte möjligt att få ett partiellt förtida uttag samtidigt som sjukpension utbetalas för samma del.

Vid helt eller partiellt förtida uttag krävs att den försäkrade kan intyga att han/hon

- inte uppbär sjukpenning/sjukersättning/arbetssskadeersättning

- inte har begärt sjukpenning/sjukersättning/arbetskkadeersättning hos Försäkringskassan
- inte har begärt utökning av sjukpenning/sjukersättning/arbetskkadeersättning hos Försäkringskassan
- inte uppbär ITP:s sjukpension eller liknande ersättning från avtalsförsäkring
- inte uppbär sjukersättning/arbetskkadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den Svenska Försäkringskassan.

Höjning av pensionsåldern

Det är möjligt att höja pensionsåldern till valfri tidpunkt. För PPAK är högsta pensionsålder 70 år.

Ändring av utbetalningstid

Det är möjligt att ändra utbetalningstiden till temporärt lägst fem och högst 20 år. Utbetalningstiden kan avkortas till lägst tre år om utbetalningarna avses upphöra vid 65 år. Om försäkringsmomentet tillkommit i samband med flytt är minsta utbetalningstiden fem år. Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst fem år, utöver den tid som pensionen redan har utbetalats, efter av Bolaget godkänd hälsoprövning.

Övrigt

Det är möjligt att vid omval till försäkringsmomentet ålderspension med återbetalningsskydd lägga till återbetalningsskydd även för uppsamlat försäkringskapital vid inträffad familjehändelse enligt punkt 11 eller vid godkänd hälsoprövning. Sådan ändring måste göras innan ålderspensionen börjat utbetalas.

Anmälan om sänkt pensionsålder, kortare utbetalningstid, partiellt uttag och flytt görs till Bolaget. Bolaget För ITPK-P görs anmälan om flytt av kapital intjänat från och med 1 juli 2010 till Collectum.

Anmälan om ändring till försäkring med återbetalningsskydd görs till Valcentralen. Anmälan om ändring till försäkring med återbetalningsskydd för ITPK-P görs till Bolaget för tiden till och med den 30 juni 2010 och för tiden därefter till Collectum.

Skatteregler

Försäkringsmomentet är i skattehänseende tjänstepensionsförsäkring (T).

Försäkringsmomentet omfattas av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande beskattning av utfallande belopp och skattesatsen för avkastningsskatt framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning med garanterad ränta

Momentet kan inte nytecknas

Försäkringsförmåner

Ålderspensionen baseras på det försäkringskapital som byggts upp genom inbetalning av premier.

Den garanterade ålderspensionen baseras på det garanterade kapitalet, som beräknas enligt punkt

8 i De allmänna villkoren. Därtill kan tilläggsbelopp utbetalas som baseras på den villkorade återbäringen i enlighet med punkt 9 i de allmänna villkoren. Den garanterade räntans storlek för enskilt försäkringsmoment anges i försäkringsbeskedet.

Pensionen

Pensionen utbetalas månadsvis i fem år från 65 års ålder. Vid pensionsåldern kan tidpunkten för första utbetalning ändras till tidigast 55 års ålder. Varje utbetalning av ålderspensionen förutsätter att den försäkrade lever.

Återbetalningsskydd

Om den försäkrade avlider innan ålderspensionen börjat betalas ut utbetalas det garanterade kapitalet i form av återbetalningsskydd till förmånstagare under fem år. Eventuell villkorad återbäring vid dödsfallet betalas ut som tilläggsbelopp.

Efter att den försäkrade uppnått pensionsåldern gäller försäkringsmomentet med en garanterad utbetalningstid som motsvarar den valda utbetalningstiden. Om den försäkrade avlider sedan utbetalningarna påbörjats, fortsätter utbetalningarna till garantitidens slut under förutsättning att någon insatt förmånstagare lever.

Återbäring

Försäkringsmomentet berättigar till villkorad återbäring i form av tillägg till försäkringsbeloppet.

Premie och premiebetaling

Premier överförs månadsvis till Bolaget via valcentralen.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade. Utbetalning av återbetalningsskyddet sker till, om inget annat förordnande anmäls till Valcentralen, i första hand den försäkrades make/sambo och i andra hand den försäkrades barn. För ITPK-P ska annat förordnande anmälas till Bolaget för tiden till och med den 30 juni 2010 och för tiden därefter till Collectum. Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Därvid inträder de närmast efter denna berättigade till utfallande belopp.

Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges under punkt 19 i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske till ny arbetsgivare. Pantsättning kan inte ske.

Återköp

Återköp är inte tillåtet.

Flytt av försäkringskapital

Flytt av försäkringskapital kan ske under de förutsättningar som beskrivs enligt punkt 13 i de allmänna villkoren.

Ändring

Det enskilda försäkringsmomentet kan utan samtycke från Bolaget ändras i följande fall:

Helt förtida uttag

Den försäkrade kan sänka pensionsåldern till tidigast månaden efter det att hon/han fyllt 55 år under förutsättning att han/hon samtidigt slutar förvärvsarbete i pensioneringssyfte. Med pensioneringssyfte avses att den försäkrade har för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera sig eller att han/hon endast har för avsikt att arbeta mindre än 8 timmar per vecka. Det förhållandet att den försäkrade inte kan förvärvsarbete på grund av medicinsk arbetsoförmåga, som resulterat i sjukersättning/aktivitetsersättning från den allmänna försäkringen, ger inte rätt att sänka pensionsåldern.

Partiellt förtida uttag

Med partiellt förtida uttag menas ett uttag av minst 10 procent av intjänat pensionsbelopp per försäkring. Varje försäkring kan delas upp i tre delar med möjlighet till olika uttagstider. Uttaget kan göras tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyller 55 år. Kravet på pensioneringssyfte innebär att den försäkrade ska minska arbetstiden med minst samma proportionella andel som det partiella ålderspensionsuttaget utgör av hel ålderspension. Det är möjligt att utöka ett partiellt uttag tidigast 12 månader efter att pensionen börjat utbetalas. Det är inte möjligt att få ett partiellt förtida uttag samtidigt som sjukpension utbetalas för samma del.

Vid helt eller partiellt förtida uttag krävs att den försäkrade kan intyga att han/hon

- inte uppbär sjukpenning/sjukersättning/ arbetsskadeersättning
- inte har begärt sjukpenning/sjukersättning/arbetsskadeersättning hos Försäkringskassan
- inte har begärt utökning av sjukpenning/sjukersättning/arbetsskadeersättning hos Försäkringskassan
- inte uppbär ITP:s sjukpension eller liknande ersättning från avtalsförsäkring
- inte uppbär sjukersättning/arbetsskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den Svenska Försäkringskassan.

Höjning av pensionsåldern

Det är möjligt att höja pensionsåldern till valfri tidpunkt. För PPAK är högsta pensionsålder 70 år. För

Frivillig ITPK är det endast möjligt att höja pensionsåldern med högst två år i taget.

Ändring av utbetalningstid

Det är möjligt att ändra utbetalningstiden till temporärt lägst fem och högst 20 år. Utbetalningstiden kan avkortas till lägst tre år om utbetalningarna avses upphöra vid 65 år. Det är inte möjligt att förlänga utbetalningstiden för Frivillig ITPK.

Om försäkringsmomentet tillkommit i samband med flytt är lägsta utbetalningstiden fem år. Det är möjligt att förlänga utbetalningstiden efter fem års utbetalning Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst fem år, utöver den tid som pensionen redan har utbetalats.

Övrigt

Flytt inom Bolaget kan ske under förutsättning att avtal om nytt försäkringsmoment först ingås. Om försäkringsmomentet Ålderspension Fondförvaltning finns sedan tidigare flyttas kapitalet in på ett nytt moment men med samma fondplacering som i det befintliga momentet. Om utbetalning redan påbörjats från momentet kan byte inte ske.

Anmälan om sänkt pensionsålder, kortare utbetalningstid, partiellt uttag och flytt görs till Bolaget. För ITPKP görs anmälan till Bolaget för kapital intjänat till och med den 30 juni 2010 och för tiden därefter till Collectum.

Anmälan om ändring till försäkring utan återbetalningsskydd samt ändrat förmånstagarförordnande görs till Valcentralen. Anmälan om ändring till försäkring med återbetalningsskydd för ITPK-P görs till Bolaget för tiden till och med den 30 juni 2010 och för tiden därefter till Collectum.

Skatteregler

Försäkringsmomentet är i skatthänseende tjänstepensionsförsäkring (T).

Försäkringsmomentet omfattas av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande beskattning av utfallande belopp och skattesatsen för avkastningsskatt framgår av särskilt informationsblad.

Ålderspension med återbetalningsskydd – förvaltning i fonder

Hälsoprövning

Momentet beviljas utan hälsoprövning.

Pensionen

Pensionen utbetalas månadsvis i fem år från 65 års ålder. Vid pensionsåldern kan tidpunkten för första utbetalning ändras till tidigast 55 års ålder. Varje utbetalning av ålderspensionen förutsätter att den försäkrade lever.

Återbetalningsskydd

Om den försäkrade avlider innan ålderspensionen börjat betalas ut utbetalas det garanterade kapitalet i form av återbetalningsskydd till förmånstagare under fem år.

Efter att den försäkrade uppnått pensionsåldern gäller försäkringsmomentet med en garanterad utbetalningstid. Om den försäkrade valt tidsbegränsad utbetalning av ålderspensionen kommer garantitiden att överensstämma med denna utbetalningstid. Om den försäkrade valt livsvarig utbetalning kan garantitiden uppgå till mellan 5 och 20 år. Om den försäkrade avlider sedan utbetalningarna påbörjats, fortsätter utbetalningarna till garantitidens slut under förutsättning att någon insatt förmånstagare lever.

Återbäring

Försäkringsmomentet berättigar inte till återbäring.

Premie och premiebetalning

Premier överförs månadsvis till Bolaget via valcentralen. Försäkringsmomentet tecknas med engångspremier i serier.

Förmånstagare

Utbetalning av ålderspensionen sker alltid till den försäkrade. Utbetalning av återbetalningsskyddet sker till, om inget annat förordnande anmäls till Bolaget, i första hand den försäkrades make/sambo och i andra hand den försäkrades barn. Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin rätt. Därvid inträder de närmast efter denna berättigade till utfallande belopp.

Förmånstagare kan väljas ur den krets som anges under punkt 19 i de allmänna villkoren.

Fortsättningsförsäkring och efterskydd

Rätt till fortsättningsförsäkring och efterskydd föreligger inte.

Överlåtelse och pantsättning

Överlåtelse kan bara ske till ny arbetsgivare. Pantsättning kan inte ske.

Återköp

Återköp är inte tillåtet.

Flytt av försäkringskapital

Flytt av försäkringskapital kan ske under de förutsättningar som beskrivs enligt punkt 13 i de allmänna villkoren.

Ändring

Det enskilda försäkringsmomentet kan utan samtycke från Bolaget ändras i följande fall:

Helt förtida uttag

Den försäkrade kan sänka pensionsåldern till tidigast månaden efter det att hon/han fyllt 55 år under förutsättning att han/hon samtidigt slutar förvärvsarbete i pensioneringssyfte. Med pensioneringssyfte avses att den försäkrade har för avsikt att lämna förvärvslivet för att pensionera sig eller att han/hon endast har för avsikt att arbeta mindre än 8 timmar per vecka. Det förhållandet att den försäkrade inte kan förvärvsarbete på grund av

medicinsk arbetsförmåga, som resulterat i sjukersättning/aktivitetsersättning från den allmänna försäkringen, ger inte rätt att sänka pensionsåldern.

Partiellt förtida uttag

Med partiellt förtida uttag menas ett uttag av minst 10 procent av intjänat pensionsbelopp per försäkring. Varje försäkring kan delas upp i tre delar med möjlighet till olika uttagstider. Uttaget kan göras tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyller 55 år. Kravet på pensioneringssyfte innebär att den försäkrade ska minska arbetstiden med minst samma proportionella andel som det partiella ålderspensionsuttaget utgör av hel ålderspension. Det är möjligt att utöka ett partiellt uttag tidigast 12 månader efter att pensionen börjat utbetalas. Det är inte möjligt att få ett partiellt förtida uttag samtidigt som sjukpension utbetalas för samma del.

Vid helt eller partiellt förtida uttag krävs att den försäkrade kan intyga att han/hon

- inte uppbär sjukpenning/sjukersättning/arbetssskadeersättning
- inte har begärt sjukpenning/sjukersättning/arbetssskadeersättning hos Försäkringskassan
- inte har begärt utökning av sjukpenning/sjukersättning/arbetssskadeersättning hos Försäkringskassan
- inte uppbär ITP:s sjukpension eller liknande ersättning från avtalsförsäkring
- inte uppbär sjukersättning/arbetssskadeersättning eller liknande från utländsk motsvarighet till den Svenska Försäkringskassan.

Höjning av pensionsåldern

Det är möjligt att höja pensionsåldern till valfri tidpunkt. För PPAK är högsta pensionsålder 70 år.

Ändring av utbetalningstid

Det är möjligt att ändra utbetalningstiden till temporärt lägst fem och högst 20 år. Utbetalningstiden kan avkortas till lägst tre år om utbetalningarna avses upphöra vid 65 år. Om momentet tillkommit i samband med flytt är lägsta utbetalningstiden fem år. Om utbetalningarna påbörjats kan utbetalningstiden avkortas till lägst fem år utöver den tid som pensionen redan utbetalats.

Övrigt

Anmälan om sänkt pensionsålder, kortare utbetalningstid, partiellt uttag och flytt görs till Bolaget. För ITPK-P görs anmälan till Bolaget för kapital intjänat till och med den 30 juni 2010. För ITPK-P görs anmälan om flytt av kapital intjänat från och med 1 juli 2010 till Collectum.

Anmälan om ändring till försäkring utan återbetalningsskydd och ändrat förmånstagarförordnande görs till Valcentralen. Anmälan om ändring till försäkring utan återbetalningsskydd för ITPK-P görs till Bolaget för tiden till och med den 30 juni 2010 och för tiden därefter till Collectum.

Skatteregler

Försäkringsmomentet är i skattehänseende tjänstepensionsförsäkring (T).

Försäkringsmomentet omfattas av avkastningsskatt.

Vilka skatteregler som gäller beträffande beskattning av utfallande belopp och skattesatsen för avkastningsskatt framgår av särskilt informationsblad.

Ordförklaringar

Avkastningsränta är den räntesats med vilken försäkringskapitalet förändras på en försäkring med förvaltning med garanterad ränta. Räntesatsen kan vara både positiv och negativ.

Fond består av aktier och andra värdepapper och förvaltas av ett fondbolag. Någon garanti för viss värdeutveckling lämnas inte.

Förmån: Med förmån avses den ersättning som betalas ut från en försäkring.

Förmånstagare är den eller de personer som har rätt till utbetalning från försäkringen om den försäkrade skulle avlida och har valt återbetalningsskydd.

Försäkrad är den på vars liv en försäkring hänger.

Försäkringsbesked är en beskrivning av och bekräftelse på ingånget avtal.

Försäkringskapital är en försäkrings totala kapital vid varje tidpunkt, inklusive eventuell villkorad återbäring som hör till försäkringen.

Försäkringstagare är den arbetsgivare som är ägare av försäkringen. Den anställde är försäkringstagare i fråga om rätten till förmåner.

Förvaltningsform är det sätt det kapital som hör till försäkringen. Det kan ske med förvaltning i fonder eller förvaltning med garanterad ränta.

Garanterad ränta är den räntesats som det garanterade kapitalet räknas upp med.

Garantitid anger det lägsta antal år försäkringen ska utbetalas. Det förutsätter att den försäkrade eller någon av de insatta förmånstagarna lever.

Placeringsprofil anger i procent hur kommande premier och flyttade försäkringskapital till försäkringen fördelas mellan valda fonder.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen i inkomstskattelagen.

Totalavkastning är Bolagets faktiska avkastning på det kapital som är hänförligt till försäkringen med garanterad ränta. Totalavkastningen består både av direktavkastning, till exempel räntor och aktieutdelning, och värdeförändring på tillgångarna. Totalavkastningen uttrycks som en räntesats.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan även prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325

111 83 Stockholm

E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174

101 23 Stockholm

Tel: 08-508 860 00

Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067

104 50 Stockholm

Tel: 08-522 787 20

Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215

104 51 Stockholm

Tel: 0200-22 58 00

Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se

www.handelsbanken.se/liv
Box1325, 111 83 Stockholm
0771-78 22 25